

Zespół Szkół Przyrodniczo- Biznesowych w Tarcach

Nr programu	MS.04	ZSP B	
-------------	-------	-------	--

PROGRAM NAUCZANIA

Zawód Opiekun medyczny Symbol cyfrowy 532102

Autorzy:
Aleksandra Pera

Konsultant:

.....

Zatwierdził:

.....
(data, pieczęć i podpis)

Tarce 2017r.

Spis treści:

1	Plan nauczania	2
2	Metody nauczania	3
3	Metody motywowania uczniów	6
4	Cele kształcenia	10
5	Programy nauczania przedmiotów wraz z efektami	11
5.1.	Bezpieczeństwo i higiena pracy	11
5.2.	Podejmowanie i promowanie działalności gospodarczej.	12
5.3.	Język angielski zawodowy.	14
5.4.	Kompetencje personalne i społeczne	15
5.5.	Organizacja pracy małych zespołów	15
5.6.	Przygotowanie do zawodu	16
5.7.	Świadczenie usług opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej.	20
5.7. 1	Dział 1. Rozpoznawanie problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej	20
5.7. 2	Dział 2 .Planowanie , organizowanie i wykonywanie czynności higienicznych i pielęgnacyjnych u osoby chorej i niesamodzielnej.	21
5.7. 3	Dział 3. Planowanie, organizowanie i wykonywanie czynności opiekuńczych u osoby chorej i niesamodzielnej	24
5.8.	Praktyka zawodowa.	26

1. Plan nauczania

Program nauczania opiekun medyczny

- α. Ilość godzin zgodnie z ramowym planem nauczania MEN- 340
 β. Ilość godzin przewidziana na poszczególne działy:

Lp.		Przedmioty	Ilość godzin	
			Teoria	Praktyka
1		Podstawy przedsiębiorczości	20	
2		BHP	7	
3		Podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej	20	
4		Język obcy zawodowy	15	
5		Organizacja pracy małych zespołów	7	
6		Kompetencje personalne i społeczne	7	
7		Przygotowanie do zawodu	64	22
38		Usługi opiekuńcze świadczone osobie chorej i niesamodzielnej	50	148
	8.1	Problemy i potrzeby osoby chorej i niesamodzielnej	8	8
	8.2.	Planowanie, organizowanie i wykonywanie czynności higienicznych i pielęgnacyjnych u osoby chorej i niesamodzielnej	28	84
	8.3	Planowanie, organizowanie i wykonywanie czynności opiekuńczych.	14	56
9		Praktyka zawodowa		160

2. Metody nauczania.

Przygotowanie słuchacza do pracy w zawodzie opiekuna medycznego wymaga od uczących warsztatu metod nauczania pozwalających na przekazanie wiedzy i nabycie przez słuchacza umiejętności wykorzystania jej w działaniu. Co oznacza, konieczne staje się stosowanie metod aktywizujących w procesie dydaktycznym

Metody aktywizujące to grupa metod, która ma sprawić, że nauczanie i przyswajanie wiedzy odbywa się w sposób niekonwencjonalny. Zajęcia motywować powinny słuchacz do działania, twórczego myślenia i kreatywnego rozwiązywania problemów. Stosowanie metod aktywnych rozbudza zainteresowania, każdemu uczniowi daje możliwość uczestniczenia w procesie dydaktycznym, ułatwia przyswajanie wiedzy, wspomaga w dążeniu do sukcesu. Metody aktywizujące można podzielić na:

- **metody problemowe**, rozwijające umiejętność krytycznego myślenia. Polegają one na przedstawieniu uczniom sytuacji problemowej oraz organizowaniu procesu poznawczego. Wykorzystywane są przy tym różnorodne źródła informacji np. filmy dydaktyczne, fotografie, rysunki, Internet, dane liczbowe. Na zachodzące wówczas procesy poznawczo-wychowawcze składa się analizowanie, wyjaśnianie, ocenianie, porównywanie i wnioskowanie. Przykładowe metody: burza mózgów, obserwacja, dyskusja panelowa, metoda problemowa, studium przypadku.
- **metody ekspresji i impresji**, nastawione na emocje i przeżycia. Powodują wzrost zaangażowania emocjonalnego uczniów. Jest on efektem doznań i przeżyć związanych z wykonywaniem określonych zadań (np. gra dydaktyczna). Przykładowe metody: drama, metoda symulacyjna, mapa mózgu, metoda laboratoryjna, metoda projektu
- **metody graficznego zapisu**, w których proces podejmowania decyzji przedstawia się na rysunku. Zachęcają do samodzielnego podejmowania decyzji. Przykładowe metody: drzewko decyzyjne, rybi szkielet, plakat, mapa mentalna, śnieżna kula, mapa skojarzeń.

Metody bardzo przydatne w pracy ze słuchaczami w szkole dla opiekunów medycznych to:

- **Dyskusja dydaktyczna** - to wymiana zdań, myśli, poglądów uczestników grupy na dany temat. Jest sztuką wyrażania swego, popartego argumentacją stanowiska; jest próbą wypracowania stanowiska wspólnego z zachowaniem szacunku dla przekonań innych.
- **Debata** – analiza argumentów "za i przeciw". Nauczyciel dzieli klasę na dwie grupy, podaje temat i czas debaty. Jeden z zespołów jest zespołem broniącym tezy a drugi ją neguje. Uczestnicy przygotowują się do debaty nie wiedząc jakie zadanie będą mieli do spełnienia w trakcie debaty, muszą więc przygotować się do jednej i drugiej roli. O tym jakim zespołem są dowiedzą się przed debatą podczas losowania. Następnie zespół sędziów po udzieleniu głosu ocenia jakość argumentów i moc ich przekonywania.
- **Dyskusja panelowa** – jej cechą jest istnienie dwóch grup: dyskutującej (eksperci) i słuchającej (audytorium). Nauczyciel czuwa nad właściwym przebiegiem dyskusji. Słuchający także mogą zadawać pytania, przedstawić swoje stanowisko, uzupełnić dyskusję itp. Metoda wymaga wcześniejszego przygotowania merytorycznego uczniów.
- **Drama** jest metodą aktywizującą uczniów w procesie nauczania, ujmuje treści kształcenia w powiązaniu z przeżyciem i doświadczeniem. Nie jest inscenizacją, w której role zostały wcześniej wyznaczone. Jest to działanie w sytuacji fikcyjnej, której podstawą jest określone miejsce, czas, przestrzeń oraz konflikt. Drama rozwija wyobraźnię i inteligencję oraz pozwala dzielić się swoimi emocjami, wrażeniami i myślami.

- **Drzewo decyzyjne** – jest to graficzny zapis analizy procesu podejmowania decyzji, który może być wykorzystany dla zauważenia przez uczniów związków między różnymi możliwościami rozwiązań rozważanego problemu, ich konsekwencjami oraz wartościami uznawanymi przez osobę podejmującą decyzje lub oceniającą decyzje już podjętą. Służy rozwijaniu umiejętności dokonywania i podejmowania decyzji, z pełną świadomością skutków, które ta decyzja może przynieść. Graficzna forma drzewa decyzyjnego zawiera podstawowe elementy procesu podejmowania decyzji: zdefiniowanie problemu, znalezienie różnych możliwości rozwiązań, określenie pozytywnych i negatywnych skutków każdej możliwości i podjęcie decyzji.
- Gra decyzyjna – właściwością tej metody jest to, że wykorzystuje się ją do nabywania lub doskonalenia umiejętności podejmowania decyzji w stosunkowo krótkim czasie i w warunkach konkurencji. Metoda ta wymaga od uczestników zdefiniowania celów zajęć, przewidywania rozwoju sytuacji, wyboru strategii działania i podjęcia kilku decyzji operacyjnych
- **Burza mózgów (giełda pomysłów)**

Metoda burzy mózgów jest odmianą dyskusji polegającą na umożliwieniu uczniom szybkiego zgromadzenia wielu konkurencyjnych lub uzupełniających hipotez rozwiązania problemu, któremu poświęcona jest dana jednostka metodyczna lub jej fragment. Można zgłaszać wszystkie najbardziej śmiałe lub nedorzeczne pomysły rozwiązania, choćby nietypowe, ryzykowne i nierealne, w obojętnej formie, żeby nawet chwila namysłu nad poprawnością językową nie zmniejszała pomysłowości.

Cała konstrukcja burzy mózgów jest tak przemyślana, aby przerwać komunikację między fazą produkcji pomysłów i ocenianiem. Fazy burzy mózgów w warunkach szkolnych przedstawia się następująco:

  - wprowadzenie określające problem,
  - sformułowanie problemu przez nauczyciela,
  - zgłaszanie i rejestrowanie pomysłów,
  - uzasadnianie przez pomysłodawców swoich propozycji,
  - dyskusja plenarna nad pomysłami,
  - dokonanie wyboru najlepszego pomysłu,
  - ustalanie uzasadnienia dokonanego wyboru,

Metodę burzy mózgów stosuje się wtedy, gdy istnieje potrzeba w krótkim czasie rozwiązać problem o dużym stopniu trudności, stąd jest ona stosowana nie tylko w procesie kształcenia, ale w wielu dziedzinach życia gospodarczego i społecznego.
- **Metaplan** n jest dyskusją skuteczną i efektywną w komunikowaniu się. Jest to metoda tworzenia w czasie dyskusji plakatu – metaplanu, który jest graficznym jej skrótem. Najlepsze efekty daje w pracy w małym, najwyżej 6-osobowych grupach. Wymaga ona przygotowania tablic, szarego papieru, różnokolorowych i o różnych kształtach kartek oraz kolorowych mazaków.

Temat dyskusji uczniowie zapisują na rozpiętym szarym papierze np. w chmurce. W różnych fazach tej dyskusji uczniowie na różnych kartkach (kształt i kolor) wypowiadają swoje myśli w postaci równoważników zdań.
- **Metoda przypadków**, zwana także metodą zdarzeń, uważa się za najprostszą z metod aktywizujących. Podstawą tej metody jest zwięzły opis jakiegoś zdarzenia zawierający problem, który jest przedstawiony uczniom do rozpatrzenia. Dalej następują dodatkowe wyjaśnienia przez nauczyciela oraz odpowiedzi na pytania zadane przez uczniów dotyczących wątpliwości zawartych w opisie. Zasadą jest, aby

nauczyciel nie ujawniał od razu wszystkich danych i ściśle odpowiadał na pytania

zadawane przez uczniów. Następnie padają propozycje rozwiązań, wybór optymalnego planu działania (decyzji) oraz uzasadnienie wyboru i ocenę osiągniętych

celów. Struktura zajęć realizowanych metodą przypadków jest następująca:

- przygotowanie opisu przypadku, cel, temat,
- prezentacja opisu przypadku, selekcja informacji,
- propozycja rozwiązania,
- uzasadnienie optymalnego wyboru rozwiązania,

- **Metoda projektów** polega ogólnie na wykonywaniu przez uczniów zadań obejmujących większą partię materiału, samodzielnym formułowaniu tematu i poszukiwaniu rozwiązania. Ogólny zakres prac projektowych określany jest zwykle przez nauczyciela prowadzącego projekty, szczegółowe brzmienie tematu i zakres prac uzgadniane są (negocjowane) między prowadzącym a uczniami wykonującymi projekt. W wyniku tych negocjacji dla każdego tematu spisywany jest kontrakt między prowadzącym a wykonawcami (wykonawcą).

Projekt może zawierać tak teoretyczne jak i praktyczne rozwiązanie problemu. Wynikiem pracy ucznia lub grupy uczniów jest złożenie pisemnego raportu zawierającego analizę i rozwiązanie problemu, obliczenia, opis badań laboratoryjnych lub technologii wykonania modelu (urządzenia), jego zastosowanie i wnioski końcowe.

Po wykonaniu projektów następuje ich prezentacja, dyskusja nad nimi, ocena przy udziale wszystkich zespołów.

- **Ćwiczenia praktyczne**- to uczenie się poprzez działanie . Opiekun medyczny w przyszłości będzie opiekował się osobą chorą i niesamodzielną, umiejętności szczególnie w zakresie zabiegów pielęgnacyjnych i komunikacji interpersonalnej, będą miały ogromny wpływ na efekt jego pracy. Umiejętności wykonywania tych zabiegów można przećwiczyć na zajęciach praktycznych.

3. Metody motywowania uczniów.

Program nauczania opiekun medyczny

Motywacja - jest to proces powstania, podtrzymania i ukierunkowywania działania; podtrzymuje określone zachowania ludzi mające doprowadzić do osiągnięcia określonych celów.

Proces ten zachodzi, gdy spełnione są dwa warunki:

- Osiągnięcie celu musi być postrzegane przez człowieka jako użyteczne;
- Prawdopodobieństwo realizacji celu przez jednostkę musi być wyższe od zera.

Wyróżniamy dwa rodzaje motywacji: wewnętrzną i zewnętrzną.

Motywacja wewnętrzna to tendencje do podejmowania i kontynuowania działania ze względu na jego treść, czyli osobistą satysfakcję lub przyjemność. Cechą tej motywacji jest ciekawość, związana z potrzebą samo determinacji i skuteczności działania.

- Motywacja zewnętrzna to tendencje do podejmowania i kontynuowania działania ze względu na pewne konsekwencje, do których one prowadzą, związane z poczuciem, że przyczyna i kontrola działania ma charakter zewnętrzny i nie zależy od nas.

Metody nawiązywania do wewnętrznej motywacji uczniów:

- Wychodzenie naprzeciwko uczniowskiej potrzebie autonomii; zachęcanie uczniów do samodzielności w roli ucznia i do dokonywania wyborów,
- Wychodzenie naprzeciwko uczniowskiej potrzebie kompetencji: wybieranie czynności, które wymagają od uczniów aktywnego zachowania i natychmiastowe dostarczanie informacji zwrotnej; wzbogacanie nauczania elementami gier; stawianie zadań wymagających zróżnicowanych umiejętności, zadań integralnych i istotnych,
- Wychodzenie naprzeciwko uczniowskiej potrzebie włączenia; niech często mają okazję współpracować z kolegami, najlepiej w ramach czystych form uczenia się we współpracy,
- Dostosowanie czynności dydaktycznych do zainteresowań uczniów,
- Wzbogacanie tradycyjnych czynności dydaktycznych elementami symulacji i fantastyki,
- Łączenie w czynnościach dydaktycznych elementów praktycznych z inspirującymi poznawczo.

Metody motywowania za pomocą zachęt zewnętrznych:

- Chwalenie i nagradzanie uczniów za sprostanie kryteriom wykonania lub miarom postępu,
- Chwalenie i nagradzanie tak, by uczniowie docenili wyniki uczenia się,
- Kierowanie uwagi uczniów na praktyczną wartość nauczonych wiadomości i umiejętności,
- Wprowadzanie elementów zdrowej rywalizacji.

Bez chęci do nauki nie można tak naprawdę nauczyć się niczego, dlatego tak ważna jest znajomość różnych sposobów motywowania uczniów.

Nauczyciel poprzez odpowiednie sposoby, metody, zasady i czynniki może motywować uczniów do nauki.

Uczniowie są motywowani przez takie sytuacje i czynności, które:

- skłaniają do tego, by osobiście i aktywnie angażować się w naukę;
- pozwalają na własny wybór;

Motywacja uczniów zwiększa się, gdy postrzegają zadanie szkolne jako:

- Bezpośrednio lub pośrednio związane z osobistymi potrzebami, zainteresowaniami;

Program nauczania opiekun medyczny

- Mające właściwy poziom trudności, tak, że można liczyć na wykonanie;
- Nauczyciel jako osoba motywująca:
- powinien poznać każdego ucznia, jego indywidualne potrzeby i zainteresowania. Dopiero mając taką wiedzę, jest w stanie udzielać indywidualnych porad.
  - powinien skoncentrować uwagę na sposobach skłaniania uczniów do tego, by przejmowali osobistą odpowiedzialność za własną naukę i aktywnie angażowali się w jej proces.
  - powinien tworzyć wspierający klimat poprzez okazywanie każdemu uczniowi szczerego zainteresowania i troski.
  - nagradza osiągnięcia uczniów oraz zachęca ich, by sami siebie nagradzali i byli dumni z tego, czego dokonali, także przyczynia się do zaistnienia klimatu, których uczniowie czują, że się o nich dba.

Elizabeth Perrot w książce pt.: „Efektywne nauczanie”) widzi wzmocnienie motywacji uczniów do pracy poprzez takie działania nauczycieli jak :

- wzmacnianie i potrzeb uczniów (np. poczucie bezpieczeństwa);
- przygotowywanie dynamicznej struktury lekcji;
- prowadzenie atrakcyjnie zajęć z zastosowaniem technik zachęcania do pracy (np. ciekawe wprowadzenie do tematu – zagadka, tajemnica do wyjaśnienia);
- stosowanie różnorodnych form zajęć(wykład, ćwiczenia, burza mózgów, gry dydaktyczne), i środków dydaktycznych
- rozbudzanie zainteresowań i ciekawości świata poprzez wyszukiwanie i rozwiązywanie nowych problemów;
- zachęcanie do osiągania celów;
- ułatwianie przejścia od znanego materiału do nieznanego;
- przezwyciężanie utartych schematów myślowych poprzez poddawanie faktów w wątpliwości;
- systematyczne poznawanie osobowości ucznia;
- wyzwolenie działań konstruktywnych;
- pomaganie uczniom w pracy.
- stosowanie klarownych, jawnych i konsekwentnych kryteriów oceniania;
- aranżowanie różnych form motywacyjnych (konkursy, turnieje, wystawy, współzawodnictwo, wycieczki);
- bycie tolerancyjnym, autentycznym i elastycznym nauczycielem.

Z kolei Hanna Hamer proponuje następujące sposoby motywujące ucznia do nauki:

- Stwórz luźną, nieformalną atmosferę podczas lekcji, demonstrowaj poczucie humoru, żartuj: spraw, aby nauka w zabawie stała się przyjemnością.
- Szanuj odmienne zdanie uczniów i zachęcaj ich do samodzielnego, krytycznego, twórczego myślenia.
- Staraj się być lubianym nauczycielem.
- Reaguj na potrzeby uczniów, np. kiedy mówią Ci, że czegoś nie rozumieją lub gdy demonstrowają objawy zmęczenia, zniechęcenia lub znudzenia.
- Stosuj pomoce audiowizualne.
- Dostosowuj metody nauczania do stylów uczenia się uczniów.
- Dbaj, aby poziom motywacji uczniów nie był zbyt niski (wtedy nic nie robią), ani za wysoki (wtedy dochodzi do dezorganizacji myślenia i działania, zwłaszcza w sytuacjach trudnych).
- Obniżaj w grupie uczniów poziom napięcia i lęku; im wyższy lęk, tym mniejsza sprawność intelektualna.

Program nauczania opiekun medyczny

- Próbuj zaciekawiać uczniów i rozwijać ich zainteresowania; motywy poznawcze (pragnienie wiedzy i rozumienia) dają znacznie lepsze i trwalsze efekty niż czysto egocentryczne (rywalizacja, pokazanie swojej wyższości) i zewnętrzne (nauka dla stopnia i sprawienia przyjemności innym osobom).
- Oczekuj od uczniów tego, co w nich najlepsze i mów im o tym.
- Dostosuj wymagania do górnej granicy możliwości uczniów: niech mają poczucie osiągalności celu, ale przy dużym wysiłku; tylko wtedy bowiem nauka może być dla nich w pełni satysfakcjonującym wyzwaniem.
- Przypominaj uczniom, że niepowodzenia i błędy to normalny etap na drodze do doskonalenia się.
- Ucz wyciągania konstruktywnych wniosków z porażek.
- Zachęcaj do odnoszenia sukcesów.
- Omawiaj konkretne korzyści, jakie można odnieść z każdej lekcji.
- Chwal uczniów często; także za najdrobniejsze osiągnięcia.
- Nagradzaj współpracę.
- Przyznawaj się do błędów, okazuj, że jesteś omylny, ponieważ to zwiększa sympatię uczniów do Ciebie i modeluje zachowanie uczniów (stanowi wzór do naśladowania).
- Utrzymuj własną motywację do pracy na wysokim poziomie: bądź entuzjastyczny.
- Kontroluj własny poziom stresu.

Recepta dla nauczyciela na sukces:

- Przekonaj ucznia, że naprawdę lubisz go uczyć.
- Mów jasno, głośno, wyraźnie, z zapałem.
- Dbaj o właściwe tempo mówienia.
- Mów z zapałem.
- Bądź swobodny i baw się razem z uczniem podczas nauki.
- Okazuj mu zaufanie.
- Wyraźnie określ cele.
- Pokaż korzyści.
- Bądź przygotowany do lekcji.
- Dobrze organizuj lekcję.
- Rób duże, przejrzyste i łatwe do oglądania pomoce naukowe.
- Ogranicz do minimum czynniki rozpraszające uwagę.
- Dbaj o dobry nastrój ucznia.
- Nie nudź.
- Przypominaj informację, kiedy uczeń zaczyna ją zapominać.
- Polegaj na nim, stawiaj na niego, wierz w jego możliwości.
- Bądź dla niego oparciem, bądź po jego stronie.
- Nie oszukuj go.
- Dotrzymuj przyrzeczeń.
- Udzielaj odpowiedzi na najtrudniejsze pytania.
- Jeśli coś mu się nie uda, zrozum go, ale nie okazuj litości, zachęć do dalszej pracy.
- Zachęcaj go do chwalenia się kolejnymi osiągnięciami.
- Chwal za wszystko, co da się pochwalić.
- Mów mu często jak podoba Ci się jego praca, doceniaj go.
- Nigdy nie przerywaj, kiedy on mówi.

- Pozwól mu kontynuować Twoją myśl na jego sposób.
- Słuchaj uważnie upewniając się, że dobrze rozumiesz.
- Rozwijaj jego samodzielność.
- Zachęcaj do krytycznego myślenia.
- Okazuj mu swoje pozytywne uczucia.
- Pokaż mu, że jesteś człowiekiem omylnym i popełniającym błędy.
- Stosuj różne metody nauczania - bądź nieszablonowy i ekscytujący.
- Odnosząc do rzeczywistości to, czego go uczysz - niech praktyka uzupełnia teorię.
- Kończ lekcję w takim momencie, żeby miał poczucie niedosytu (jak w dobrym serialu).

Reasumując można stwierdzić, że nauczanie powinno być procesem, który skłania uczniów do przejmowania kontroli nad własnym uczeniem się, ale także proponuje poziomy tej kontroli, zależnie od zdolności poszczególnych osób.

Nauczyciel jest ważnym ogniwem tego procesu a jego działania mają motywować uczniów do pracy. Chcąc skutecznie uczyć powinien poznać ucznia, jego indywidualne potrzeby i zainteresowania, skoncentrować uwagę na sposobach skłaniania uczniów do tego, by czuli się odpowiedzialni za własną naukę i aktywnie w nią się angażowali, nagradzać swoich uczniów oraz zachęcać, by sami się nagradzali i byli dumni z tego, czego dokonali. Dobre relacje nauczyciela i ucznia, wzajemna troska i wsparcie wzmacnia naturalną motywację do nauki.

4. Cele kształcenia w zawodzie

Program nauczania opiekun medyczny

- Zdobyć wiedzy i umiejętności rozpoznawania i rozwiązywania problemy związane z opieką nad osobą chorą i niesamodzielną w różnych stadiach choroby i w różnym wieku.
- Zdobyć umiejętności niesienia pomocy osobie chorej i niesamodzielnej w zaspokajaniu potrzeb bio-psycho-społecznych.
- Wykształcenie umiejętności asystowania personelowi medycznemu w trakcie wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych.
- Zdobyć wiedzy i umiejętności postępowania zgodnego z zasadami bhp, aseptyki i antyseptyki w trakcie konserwacji, dezynfekcji przyborów stosowanych podczas wykonywanych zabiegów.
- Wykształcenie umiejętności współpracy z zespołem opiekuńczym i terapeutycznym podczas świadczenia usług z zakresu opieki nad osobą chorą i niesamodzielną.

Program nauczania opiekun medyczny

Przedmiot : 5.1. (BHP)Bezpieczeństwo i higiena pracy. Liczba godzin: 7			
Nr efektu	Efekt	Teoria	Treści
1	Słuchacz rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią.	1	Pojęcie ochrony pracy, bhp, ochrony środowiska, ergonomii i fizjologii. Zasady bezpieczeństwa higieny pracy placówkach służby zdrowia i domach opieki.
2	Słuchacz rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska w Polsce.	0,5	Nadzór nad warunkami pracy sprawowany przez organy państwowe i społeczne.
3	Słuchacz określa prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.	0,5	Podstawowe obowiązki pracodawcy oraz prawa i obowiązki pracownika w zakresie bhp.
4	Słuchacz przewiduje zagrożenia dla życia i zdrowia człowiekowi oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych.	0,5	Wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy dot. określonych procesów pracy.
5	Słuchacz identyfikuje zagrożenia związane z wystąpieniem szkodliwych czynników w środowisku pracy.	0,5	Definicje, podział i charakterystyka czynników szkodliwych dla zdrowia, uciążliwych i niebezpiecznych
6	Słuchacz określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka.	0,5	Badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (badania lekarskie).
7	Słuchacz stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych.	0,5	Barwy i znaki bezpieczeństwa oraz zasady stosowania środków ochrony indywidualnej odzieży i obuwia roboczego.
8	Słuchacz stosuje przepisy i zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisy ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska.	1	Definicja wypadku przy pracy i choroby zawodowej oraz klasyfikacja wypadków. Postępowanie powypadkowe – dokumentacja i świadczenia z tytułu wypadków.
9	Słuchacz organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska.	1	Zasady organizacji stanowiska pracy, ochrona p-poż. w zakładzie.
10	Słuchacz udziela pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy oraz w stanach zagrożenia zdrowia i życia.	1	Zasady udzielania pierwszej pomocy w zakładzie pracy.
	Łączna liczba godzin	7	

Program nauczania opiekun medyczny

5.2. (PDG) Przedmiot: Podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej.

Liczba godzin: 20

Nr efektu	Efekt	Teoria	Treści
1	Słuchacz stosuje pojęcia z obszaru funkcjonowania gospodarki rynkowej.	4	Charakterystyka gospodarki rynkowej. Rynek i jego rodzaje. Podstawowe siły rynkowe (popyt, podaż). Funkcjonowanie mechanizmu rynkowego. Podstawowe struktury rynkowe. Elastyczność popytu. Elastyczność podaży
2	Słuchacz stosuje przepisy prawa pracy, przepisy o ochronie danych osobowych oraz prawa podatkowego i prawa autorskiego.	3	Podstawowe pojęcia z prawa pracy. Źródła prawa pracy. Zasady prawa pracy. Umowa o pracę, a umowa cywilnoprawna. Regulacje prawne dotyczące ochrony danych osobowych. Prawo podatkowe. Klasyfikacja podatków. Ochrona dóbr intelektualnych.
3	Słuchacz stosuje przepisy z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej	0,5	Procedury uruchomienia własnej działalności gospodarczej
4	Słuchacz rozróżnia firmy i instytucje występujące w branży i powiązania między nimi.	4	Działalność gospodarcza. Przedsiębiorca i jego cechy. Formy własności przedsiębiorstw. Spółki prawa cywilnego. Spółki prawa handlowego. Klasyfikacja przedsiębiorstw. Znaczenie małych i średnich przedsiębiorstw. Formy organizacyjne zrzeszenia się przedsiębiorstw. Elementy otoczenia przedsiębiorstwa.
5	Słuchacz analizuje działania prowadzone przez firmy funkcjonujące w branży	1	Działalność produkcyjna. Działalność handlowa. Działalność usługowa.
6	Słuchacz inicjuje wspólne przedsięwzięcia z różnymi przedsiębiorstwami z branży.	1	Nawiązanie współpracy z przedsiębiorstwami zajmującymi się opieką nad osobą chorą i niesamodzielną.
7	Słuchacz przygotowuje dokumentację niezbędną do uruchomienia i prowadzenia działalności gospodarczej.	0.5	Wypełnianie dokumentów niezbędnych do uruchomienia i prowadzenia działalności gospodarczej.
8	Słuchacz prowadzi korespondencję związaną z prowadzeniem działalności gospodarczej.	2	Zasady redagowania pism. Korespondencja w sprawach osobowych. Korespondencja w sprawach handlowych. Korespondencja w sprawach finansowych
9	Słuchacz obsługuje urządzenia biurowe oraz stosuje programy komputerowe wspomagające prowadzenia działalności gospodarczej.	1	Komputer i urządzenia wspomagające pracę biurową. Środki łączności. Urządzenia biurowe.

Program nauczania opiekun medyczny

10	Słuchacz planuje i podejmuje działania marketingowe prowadzonej działalności gospodarczej.	2	Najważniejsze pojęcia z marketingu. Badania marketingowe. Organizowanie marketingu w podmiocie gospodarczym. Marketing mix. Komunikowanie się przedsiębiorstwa z nabywcami. Reklama.
11	Planuje działania związane z wprowadzeniem innowacyjnych rozwiązań	0,5	Innowacyjność i jej rola we współczesnym świecie
12	Stosuje zasady normalizacji	0,5	Cele i zasady normalizacji
13	Słuchacz optymalizuje koszty i przychody prowadzonej działalności gospodarczej.	1	Istota i rodzaje kosztów. Istota i rodzaje przychodów.
	Łączna liczba godzin	20	

Program nauczania opiekun medyczny

5.3 . (JOZ) Przedmiot: Język obcy, wspomagający kształcenie zawodowe. Liczba godzin: 15

Nr efektu	Efekt	Teoria	Treści
1	Słuchacz posługuje się zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych) umożliwiających realizację zadań zawodowych.	3	Czasy teraźniejsze – ćwiczenia gramatyczne. Czasy przeszłe – ćwiczenia gramatyczne. Czasy przyszłe – ćwiczenia gramatyczne.
2	Słuchacz interpretuje wypowiedzi dotyczące wykonywania typowych czynności zawodowych artykułowane powoli i wyraźnie w standardowej odmianie języka.	6	Moja praca – opis dnia na oddziale szpitalnym. Terminologia z zakresu sprzętu medycznego i pielęgnacyjnego- praca ze słownikiem. Terminologia dotycząca wykonywania zaleceń i organizacji pracy opiekuna. Nawiązywanie i podtrzymywanie kontaktów z podopiecznym – ćwiczenia ze słownictwa. Przyjmowanie zleceń od przełożonych i informowanie o ich wykonaniu. Zasady prowadzenia rozmowy bezpośredniej i telefonicznej z podopiecznym i jego rodziną – ćwiczenia ze słownikiem.
3	Słuchacz analizuje i interpretuje krótkie teksty pisemne dotyczące wykonywania typowych czynności zawodowych	2	Analiza treści zlecenia- praca z tekstem. Tłumaczenie krótkich tekstów specjalistycznych – praca z tekstem.
4	Słuchacz formułuje krótkie i zrozumiałe wypowiedzi oraz teksty pisemne umożliwiające komunikowanie się w środowisku pracy.	3	Rozmowa kwalifikacyjna – dialogi. Życiorys i list motywacyjny – ćwiczenia. Dokumentowanie wykonania usługi - ćwiczenia.
5	Słuchacz korzysta z obcojęzycznych źródeł informacji.	1	Praca z czasopismami, wyszukiwanie ogłoszeń. – praca z tekstem.
	Łączna liczba godzin	15	

5.4 (KPS) Przedmiot: Kompetencje personalne i społeczne. Liczba godzin: 7

Nr efektu	Efekt	Teoria	Treści
1	Słuchacz przestrzega zasad kultury oraz etyki.	0,5	Savoir-vivre uczymy się dobrych manier. Etyka w środowisku pracy.
2	Słuchacz jest kreatywny i konsekwentny w realizacji działań.	0,5	Kreatywność – umiejętność i twórcza postawa.
3	Słuchacz potrafi planować i zarządzać czasem	0,5	Planowanie i organizacja czasu pracy
4	Słuchacz przewiduje skutki podejmowanych działań.	0,5	Podejmowanie decyzji. Asertywność czyli jak pewnie funkcjonować wśród innych.

Program nauczania opiekun medyczny

5	Słuchacz ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	0,5	Odpowiedzialność zawodowa
6	Słuchacz jest otwarty na zmiany.	0,5	Predyspozycje personalne w danym zawodzie. Zasady skutecznej negocjacji. Kształtowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów
7	Słuchacz potrafi radzić sobie ze stresem.	0,5	Stres i efektywne metody radzenia sobie ze stresem. Stres – radzenie sobie w sytuacjach trudnych.
8	Słuchacz aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe.	0,5	Poszerzanie zdobytej wiedzy, umiejętności zawodowych poprzez dostępne literaturę fachową, telewizję i Internet
9	Słuchacz przestrzega tajemnicy zawodowej.	0,5	Wykorzystywanie i prawna ochrona informacji.
10	Słuchacz negocjuje warunki porozumień	0,5	Negocjacje i ich cel
11	Słuchacz jest komunikatywny	0,5	Komunikacja werbalna i niewerbalna w pracy .
12	Stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	0,5	Sposoby rozwiązywania problemów
13	Słuchacz współpracuje w zespole.	1	Komunikacja w sieciach i zespołach wielodyscyplinarnych. Praca zespołowa.
	Łączna liczba godzin	7	

5.5. (OPMZ) Przedmiot: Organizacja pracy małych zespołów. Liczba godzin: 7

Nr efektu	Efekt	Teoria	Treści
1	Słuchacz planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań.	1	Istota i formy pracy zespołowej. Informacja w pracy zespołowej. Tworzenie i organizacja zespołu.
2	Słuchacz dobiera osoby do wykonywania przydzielonych zadań.	1	Czy potrafisz zorganizować pracę zespołu? Prowadzenie negocjacji.
3	Słuchacz kieruje wykonywaniem przydzielonych zadań.	2	Proces kierowania zespołem. Wiedza kierownicza. Rola lidera w zespole. Style kierowania
4	Słuchacz ocenia jakość wykonywania przydzielonych zadań.	1	Konflikt pracy zespołowej. Zespół pracowniczy jako system oraz skuteczność działania.
5	Słuchacz wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy.	1	Środki techniczne i łączności wykorzystywane w zespole.
6	Słuchacz stosuje metody motywacji do pracy	0,5	Motywacja i jej wpływ na pracę.
7	Słuchacz komunikuje się ze współpracownikami.	0,5	Proces komunikacji. Metody komunikowania się.
	Łączna liczba godzin	7	

5. 6 (PKZ(MS.a)) Przedmiot Przygotowanie do zawodu- teotia Liczba godzin teorii - 64

Nr efektu	Efekt	Liczba godzin	Treści
1	Słuchacz wyjaśnia ogólną budowę i funkcje organizmu człowieka.	12	Organizm jako całość. Budowa i funkcje skóry; Budowa i funkcje układu krążenia; Krew i jej rola w organizmie. Budowa i funkcje układu oddechowego; Budowa i funkcje układu pokarmowego; Budowa i funkcje układu moczowego; Budowa i funkcjonowanie układu płciowego; Budowa i funkcje narządu ruchu; Budowa układu nerwowego. Narządy zmysłu i ich rola. Mechanizmy obronne organizmu człowieka;
2	Słuchacz charakteryzuje podstawowe pojęcia z zakresu zdrowia jego promocji i profilaktyki;	1	Promocja zdrowia i profilaktyka
3	Stosuje zasady promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.	1	Styl życia i środowisko zewnętrzne a zdrowie jednostki.
4	Słuchacz Charakteryzuje podstawowe pojęcia z zakresu patologii, wymienia objawy, przyczyny wybranych zaburzeń i zmian chorobowych.	21	Choroba i jej wpływ na organizm człowieka; Charakterystyka zmian na skórze Niepełnosprawność i jej aspekty; Zaburzenia w funkcjonowaniu układu termoregulacyjnego; Zaburzenia w funkcjonowaniu układu oddechowego ; Zaburzenia w funkcjonowaniu układu krążenia ; Zaburzenia w funkcjonowaniu układu moczowego. Zaburzenia w funkcjonowaniu narządów ruchu; Zaburzenia w funkcjonowaniu układu pokarmowego. Cukrzyca i problemy z nią związane .Choroby i zaburzenia CUN . Problemy pacjenta z SM. Choroba Parkinsona i jej przebieg. Chorzy psychicznie i ich problemy. Depresja i jej oblicza. Proces starzenia i problemy z nim związane. Geriatria i jej rola. Choroba Alzheimerera . Problemy pacjenta po udarach. Podopieczny z zaburzeniami ze strony narządu wzroku. Opieka nad pacjentem z zaburzeniami ze strony narządu słuchu. Opieka nad pacjentem z upośledzeniem umysłowym.
5	Słuchacz przestrzega zasad postępowania w przypadku podejrzenia występowania przemocy.	1	Przemoc różne jej aspekty i jej objawy. Jak pomóc osobie dotkniętej przemocą?

Program nauczania opiekun medyczny

6	Charakteryzuje stan nagłego zagrożenia życia.	1	Stan nagłego zagrożenia życia
7	Dokonuje oceny podstawowych parametrów życiowych.	1	Podstawowe parametry życiowe. Technika pomiaru podstawowych parametrów życiowych
8	Potrafi udzielić pierwszej pomocy zgodnie z kompetencjami zawodowymi.	5	Ocena miejsca zdarzenia i zabezpieczenie. Ocena uszkodzonego i wezwanie pomocy. Pierwsza pomoc w przypadku zatrzymania krążenia i oddechu. Uszkodzony z objawami zawału. Oparzenia i ich klasyfikacja. Udar cieplny – pierwsza pomoc;
9	Słuchacz zna sposoby postępowania w razie bezpośredniego kontaktu z materiałem biologicznie skażonym.	1	Odpady zasady ich zagospodarowania. Materiał biologicznie skażony i zasady postępowania z nim.
11	Stosuje zasady aseptyki i antyseptyki w pracy.	2	Aseptyka i antyseptyka- cele i zadania. Przepisy epidemiologiczne obowiązujące w zakładach opieki zdrowotnej i placówkach opiekuńczych.
12	Słuchacz komunikuje się z pacjentem, jego rodziną i grupą społeczną.	1	Różne formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej w celu porozumiewania się z podopiecznym i jego rodzina.
13	Charakteryzuje prawne i etyczne uwarunkowania zawodu.	1	Prawne i etyczne uwarunkowania zawodu. Pacjent i jego prawa.
14	Słuchacz identyfikuje miejsce i rolę zawodu w organizacji systemu zdrowia na poziomie krajowym i europejskim	1	Regulacje prawne dotyczące personelu medycznego.
15	Słuchacz sporządza , prowadzi i archiwizuje dokumentację medyczną zgodnie z przepisami prawa.	1	Dokumentacja medyczna prowadzona przez opiekuna medycznego. Zasady archiwizacji dokumentacji medycznej.
16	Stosuje przepisy prawa dotyczące realizacji zadań zawodowych.	1	Prawne aspekty regulujące pracę opiekuna medycznego.
17	Suchacz współpracuje z zespołem wielodyscyplinarnym zapewniającym ciągłość opieki nad pacjentem	2	Rola i zadania zespołu interdyscyplinarnego w opiece nad osobą chora i niesamodzielną. Zadania opiekuna w zespole interdyscyplinarnym w opiece nad osobą chorą i niesamodzielną
18	Charakteryzuje organizację ochrony zdrowia w Polsce	1,5	Struktura systemu organizacyjnego opieki zdrowotnej w Polsce- T Instytucje wpływające na politykę zdrowotną i ich rola.
19	Słuchacz zna zasady funkcjonowania systemu ubezpieczeń zdrowotnych w Polsce	1	System ubezpieczeń zdrowotnych w Polsce
20	Słuchacz wskazuje źródła finansowania świadczeń zdrowotnych.	0.5	Źródła finansowania usług medycznych.
21	Słuchacz zna specyfikę funkcjonowania rynku usług medycznych	1	Rynek usług medycznych
22	Słuchacz przestrzega zasad etycznego postępowania i stosuje je wobec podopiecznych	2	Grupa społeczna – rodzaje, struktura i normy grupowe

Program nauczania opiekun medyczny

	i współpracowników.		Zasady współpracy z rodzina i podopiecznym i innymi pracownikami. Grupa społeczna – rodzaje, struktura i normy grupowe Zasady współpracy z rodzina i podopiecznym i innymi pracownikami.
23	Słuchacz posługuje się językiem migowym.	4	Analiza mowy ciała na podstawie filmu niemego. Scenki nieme i ich odczyt. Porównywanie sposobów porozumiewania się osób słyszących i niesłyszących. Ćwiczenia praktyczne nauki alfabetu w języku migowym.
24	Słuchacz stosuje programy komputerowe wspomagające wykonanie zadań.	1	Przykładowe programy komputerowe do prowadzenia dokumentacji medycznej.
	Łączna liczba godzin	64	

5. 6 (PKZ(MS.a) Przedmiot Przygotowanie do zawodu- zajęcia praktyczne –Liczba godzin 22

Nr efektu	Efekt	Praktyka	Treści
4	Słuchacz Charakteryzuje podstawowe pojęcia z zakresu patologii, wymienia objawy, przyczyny wybranych zaburzeń i zmian chorobowych.	5	Technika pomiaru temperatury ciała. Technika oceny jakościowej i ilościowej oddechów. Technika pomiaru ciśnienia tętniczego i tętna. Ocena jakościowa i ilościowa moczu. Technika oznaczania poziomu cukru we krwi
8	Potrafi udzielić pierwszej pomocy zgodnie z kompetencjami zawodowymi.	10	Pozycje bezpieczne dla poszkodowanego w zależności od urazu. Resuscytacja krążeniowo oddechowa. Pierwsza pomoc w przypadku złamań i urazów w obrębie narządu ruchu. Pierwsza pomoc w przypadku urazu kręgosłupa. Rany i sposoby ich zabezpieczania. Pierwsza pomoc w oparzeniach. Pacjent nadmiernie wychłodzony i z odmrożeniami. Jak pomóc tonącemu? Ciało obce- pierwsza pomoc . Rodzaje krwotoków i pierwsza pomoc przy krwotokach.
10	Słuchacz przestrzega zasad bezpieczeństwa związanego z materiałami biologicznie skażonymi.	1	Procedury postępowania z materiałem biologicznie skażonym.
11	Stosuje zasady aseptyki i antyseptyki w pracy.	3	Aseptyka i antyseptyka w pracy opiekuna medycznego.

Program nauczania opiekun medyczny

			Szpital jako środowisko zakaźne. Dezynfekcja, technika mycia i pakowanie sprzętu do sterylizacji
12	Słuchacz komunikuje się z pacjentem, jego rodziną i grupą społeczną.	2	Komunikaty typu ja i ty i ich wpływ na porozumiewanie.
21	Słuchacz zna specyfikę funkcjonowania rynku usług medycznych	1	Zasady kontraktowania usług medycznych
	Łączna ilość godzin	22	

(MS.04) Świadczenie usług opiekuńczych świadczonych osobie chorej i niesamodzielnej

5.7. Dział 1 Rozpoznawanie problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej: teoria liczba godzin 8

Nr Efektu	Efekt	Liczba Godzin	Treści
1	Charakteryzuje rozwój psychiczny człowieka w poszczególnych fazach życia	2	Ogólna charakterystyka rozwoju człowieka Okresy rozwoju psychicznego człowieka. Czynniki wpływające na rozwój psychiczny człowieka.
2	Określa wpływ choroby na stan psychiczny, sytuację społeczną jednostki.	2	Wpływ choroby człowieka i etapy pogodzenia się z nią. Postawy pacjenta i rodziny wobec choroby Społeczeństwo i jego rola w życiu jednostki Wpływ choroby na sytuację społeczną jednostki
3	Wykorzystuje metody i źródła zbierania danych do rozpoznawanych problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej	2	Potrzeby ich wpływ na życie jednostki Osoba chora i niesamodzielna i jej problemy.
6.	Rozpoznaje poziom wiedzy, umiejętności, motywacji, i możliwości w zakresie samoopieki osoby chorej i niesamodzielnej	2	Samoopieka i jej zakres. Motywowanie podopiecznego do samoopieki.
	Łączna ilość godzin	8	

5.7. Dział 1 Rozpoznawanie problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej: zajęcia praktyczne liczba godzin 8

Nr efektu	Efekt	Liczba Godzin	Treści
3	Wykorzystuje metody i źródła zbierania danych do rozpoznawanych problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej	2	Metody zbierania informacji;T Analiza problemów i potrzeb podopiecznego
4	Uczestniczy w rozpoznawaniu problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej	4	Informacje niezbędne do rozpoznania problemów i potrzeb.T Analiza dokumentacji podopiecznego;T Zbieranie informacji od pacjenta i

Program nauczania opiekun medyczny

			rodziny- Obserwacja i wywiad.T Analiza całościowa problemów i potrzeb na podstawie zebranych informacji
5	Reaguje na zmieniające się potrzeby osoby chorej i niesamodzielnej	2	Obserwacja pacjenta. Analiza i ewaluacja rozpoznanych problemów i potrzeb.
	Łączna liczba godzin	8	

5.7. Dział 2. Planowanie , organizowanie i wykonywanie czynności pielęgnacyjnych u osoby chorej i niesamodzielnej.

Liczba godzin 28 Teoria

Nr efektu	EFEKT	Liczba godzin	Treści
1.	Określa cele, czynności higienicznych i pielęgnacyjnych.	2	Higiena otoczenia. Czynności higieniczne i pielęgnacyjne i ich cel.
2.	Określa wskazania, przeciwwskazania i niebezpieczeństwa związane z wykonywaniem czynności higienicznych i pielęgnacyjnych osobie chorej i niesamodzielnej.	3	Wskazania i przeciwwskazania do wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych osobie chorej i niesamodzielnej. Niebezpieczeństwa związane z wykonywaniem czynności higienicznych i pielęgnacyjnych .
3.	Planuje i organizuje czynności higieniczne i pielęgnacyjne z uwzględnieniem stanu osoby chorej i niesamodzielnej.	3	Czynności higieniczne i pielęgnacyjne a stan podopiecznego . Planowanie i organizacja czynności higienicznych i pielęgnacyjnych stosownie do stanu chorego.
4.	Przestrzega zasad wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych wobec osoby chorej i niesamodzielnej.	1	Zasady obowiązujące podczas czynności higienicznych i pielęgnacyjnych wykonywanych wobec osoby chorej i niesamodzielnej.
5.	Dobiera metody i techniki wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych wobec osoby chorej i niesamodzielnej.	2	Metody i techniki czynności higienicznych i pielęgnacyjnych wykonywanej osobie chorej i niesamodzielnej. Dobór metod i technik czynności higieniczno pielęgnacyjnych stosownie do stanu pacjenta.
6.	Stosuje algorytmy czynności higienicznych i pielęgnacyjnych wobec osoby chorej i niesamodzielnej.	1	Algorytmy czynności higienicznych i pielęgnacyjnych i znaczenie jego stosowania.
7.	Przestrzega zasad postępowania w sytuacjach trudnych wobec osoby chorej i niesamodzielnej.	2	Sytuacje trudne. Zasady postępowania w sytuacjach trudnych wobec osoby chorej i niesamodzielnej.
13.	Wykonują zmianę pieluchomajtek i innych środków absorpcyjnych oraz pomaga w czynnościach fizjologicznych osobie chorej i niesamodzielnej.	4	Czynności fizjologiczne osoby chorej i niesamodzielnej. Zabiegi i ćwiczenia ułatwiające wydalanie moczu i kału. Dieta u pacjenta leżącego. Plan opieki nad pacjentem z

Program nauczania opiekun medyczny

			problemami w zakresie czynności fizjologicznych.
14.	Wykonuję wymianę cewnika zewnętrznego, worka stomijnego i worka na mocz osobie chorej i niesamodzielnej.	3	Nietrzymanie moczu i problemy pacjenta z tym związane. Stomia jej przyczyny i problemy pacjenta z nią związane. Przybory i sprzęt do pielęgnacji pacjenta z nietrzymaniem moczu i ze stomią.
15.	Wykonuje zabiegi przeciwzapalne i kąpiele lecznicze osobie chorej i niesamodzielnej na zlecenie lekarza lub pielęgniarki.	2	Zabiegi przeciwzapalne i ich zastosowanie w leczeniu pacjentów. Kąpiel lecznicza jej rodzaje i zastosowanie.
16.	Pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w przyjmowaniu leków zaleconych przez lekarza.	1	Rola opiekuna medycznego w trakcie podawania i przyjmowania leków przez pacjenta.
.	Stosuje profilaktykę i pielęgnację przeciwoleżynową u osoby chorej i niesamodzielnej.	2	Odleżyny jeden z problemów pacjentów unieruchomionych. Metody zapobiegania i leczenia odleżyn.
18.	Zapewnia osobie chorej i niesamodzielnej wygodne i bezpieczne leżenie w łóżku .	1	Jak zapewnić podopiecznemu bezpieczeństwo i wygodne leżenie w łóżku.
25.	Stosuje przepisy prawa dotyczące praw pacjenta.	1	Karta praw pacjenta
	Łączna liczba godzin	28	

5.7. Dział 2. Planowanie , organizowanie i wykonywanie czynności pielęgnacyjnych u osoby chorej i niesamodzielnej. Liczba godzin 84 Zajęcia praktyczne

Nr efektu	EFEKT	Liczba godzin	Treści
1.	Określa cele, czynności higienicznych i pielęgnacyjnych.	4	Mycie stolika i łóżka. Przygotowanie łóżka na przyjęcie nowego pacjenta. Ślanie łóżka pustego . Zmiana bielizny pościelowej.
7.	Przestrzega zasad postępowania w sytuacjach trudnych wobec osoby chorej i niesamodzielnej.	2	Następstwa sytuacji trudnych. Sposoby radzenia sobie ze stresem .
8.	Słuchacz potrafi dokonać oceny stanu higienicznego chorego.	2	Stan higieniczny pacjenta. Ocena stanu higienicznego pacjenta
9.	Wykonuje ślanie łóżka pustego oraz z osobą chorą i niesamodzielną.	2	Technika ślanie łóżka pustego Technika ślania łóżka z osobą chorą i niesamodzielną.
10.	Wykonuje toaletę całego ciała osoby chorej i niesamodzielnej z uwzględnieniem toalety i zabiegów pielęgnacyjnych w łóżku.	8	Toaleta jamy ustnej u chorego leżącego Toaleta całego ciała w łóżku u osoby chorej i niesamodzielnej wykonana przez jedną osobę. Toaleta całego ciała w łóżku u osoby chorej i niesamodzielnej wykonana przez dwie osoby. Toaleta przeciwodleżynowa u chorego leżącego. Ćwiczenia oddechowe oklepywanie .
11.	Wykonuje myci głowy osoby chorej i	6	Technika mycia głowy osobie chorej i

Program nauczania opiekun medyczny

	niesamodzielnej leżącej w łóżku i zakłada czepec przeciwwyszawiczny.		niesamodzielnej leżącej w łóżku. Technika zakładania czepca przeciwwyszawicznego.
12.	Wykonuję zmianę bielizny osobistej i pościelowej .	6	Technika zmiany bielizny osobistej przez jedną osobę. Pizamy przez dwóch Technika zmiany bielizny osobistej przez dwie osoby. Technika zmiany bielizny pościelowej przez jedną osobę. PTechnika zmiany bielizny pościelowej przez dwie osoby
13.	Wykonuję zmianę pieluchomajtek i innych środków absorpcyjnych oraz pomaga w czynnościach fizjologicznych osobie chorej i niesamodzielnej.	6	Ćwiczenia i zabiegi ułatwiające wydalanie moczu i kału u pacjenta leżącego. Technika podawania basen. Technika podawania kaczki. Technika przesadzania chorego na krzesło z otworem na basen Technika zmiany pielucho majtek
14.	Wykonuję wymianę cewnika zewnętrznego, worka stomijnego i worka na mocz osobie chorej i niesamodzielnej.	6	Technika zmiany cewnika zewnętrznego. Technika wymiany worka do zbiórki moczu. Pielęgnacja pacjenta ze stomią i wymiana worka stomijnego.
15.	Wykonuje zabiegi przeciwzapalne i kąpiele lecznicze osobie chorej i niesamodzielnej na zlecenie lekarza lub pielęgniarki.	6	Znaczenie ciepła i zimna w działaniach przeciwzapalnych Technika zakładania okładu wysychającego. Technika wykonania okładu rozgrzewającego. Technika stawiania baniek Kąpiel lecznicza.
16.	Pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w przyjmowaniu leków zaleconych przez lekarza.	1	Pomoc pacjentowi w trakcie przyjmowania leków.
17.	Stosuje profilaktykę i pielęgnację przeciwoleżynową u osoby chorej i niesamodzielnej.	3	Toaleta przeciwoleżynowa u pacjenta leżącego. Udogodnienia stosowane u pacjentów leżących. Asysta pielęgniarki w trakcie zmiany opatrunku na odleżynie
18.	Zapewnia osobie chorej i niesamodzielnej wygodne i bezpieczne leżenie w łóżku .	3	Jak zapewnić bezpieczeństwo pacjentowi nieprzytomnemu. Upodobania pacjenta i jego wygoda.
19.	Pomaga przy zmianie pozycji, wstawianiu i przemieszczaniu się osoby chorej i niesamodzielnej.	6	Zmiana pozycji w łóżku u chorego leżącego. Technika przemieszczania chorego leżącego bez zastosowania dźwigu i rolek i z zastosowaniem dźwigu i rolek. Technika podnoszenia pacjenta. Technika przesiadania się osoby chorej i niesamodzielnej z łóżka na wózek i odwrotnie. Sprzęt rehabilitacyjny pomagający w przemieszczaniu się osoby chorej
20.	Wykonuje czynności usprawniające ruchowo osobę chora i niesamodzielną.	6	Ćwiczenia oddechowe . Zasady rehabilitacji ruchowej osób po wylewach

Program nauczania opiekun medyczny

			<p>Ćwiczenia usprawniające chorego leżącego w łóżku.</p> <p>Technika podnoszenia pacjenta.</p> <p>Technika przesiadania się osoby chorej i niesamodzielnej z łóżka na wózek i odwrotnie.</p> <p>Sprzęt rehabilitacyjny pomagający w przemieszczaniu się osoby chorej</p>
21.	Karmi osobę chora i niesamodzielną lub pomaga podczas jej karmienia.	3	<p>Wskazania dietetyczne u pacjenta leżącego.</p> <p>Technika karmienia pacjenta leżącego drogą doustną.</p> <p>Asystowanie pielęgniarce w czasie karmienia pacjenta przy pomocy sondy.</p>
22.	Zapewnia bezpieczeństwo i intymność podczas wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych osobie chorej i niesamodzielnej .	3	<p>Podopieczny jako podmiot a nie przedmiot opieki.</p> <p>Prawo do intymności i bezpieczeństwa jako dwa zasadnicze elementy czynności opiekuna.</p> <p>Jak wzbudzić zaufanie u podopiecznego.</p>
23.	Przekazuje pielęgniarce informacje o zaobserwowanych zmianach w stanie zdrowia osoby chorej i niesamodzielnej.	3	<p>Metody zbierania informacji o podopiecznym.</p> <p>Ewaluacja zebranych informacji i jej cel.</p> <p>Współpraca opiekuna z pielęgniarzką i sposoby wymiany informacji.</p>
24.	Przestrzega procedur postępowania z brudną bielizną i zużytym sprzętem.	3	<p>Aseptyka i antyseptyka w pracy opiekuna.</p> <p>Procedury postępowania z brudną bielizną</p> <p>Procedury postępowania ze sprzętem.</p>
26.	Przeprowadza edukację w zakresie higieny osobistej i zabiegów pielęgnacyjnych.	3	<p>Edukacja pacjenta z zakresu higieny osobistej i pielęgnacji ciała.</p> <p>Scenariusz zajęć z podopiecznym i jego rodziną z zapobiegania odleżynom.</p> <p>Scenariusz zajęć z rodziną podopiecznego w zakresie higieny jamy ustnej i całego ciała u ciężko chorego leżącego.</p>
27.	Posługuje się sprzętem, przyborami, materiałami i środkami zgodnie z ich przeznaczeniem.	3	<p>Sprzęt sanitarny i zasady jego stosowania i postępowania z nim po użyciu.</p> <p>Zasady stosowania i postępowania ze sprzętem do higieny osobistej.</p> <p>Zasady postępowania ze sprzętem do karmienia pacjentów.</p> <p>Postępowanie ze zużytym sprzętem medycznym i jego przechowywanie.</p>
	Łączna liczba godzin	84	

Dział 3. Planowanie, organizowanie i wykonywanie czynności opiekuńczych nad osobą chorą i niesamodzielną-teoria liczba godzin-14

LP.	EFEKT	Liczba godzin	Treści
1.	Przestrzega zasad, określa cele, wskazania i przeciwwskazania do wykonywania czynności opiekuńczych.	1	Zasady budowania planu opieki nad osobą chorą i niesamodzielną. Zasady organizacji i wykonywania czynności opiekuńczych nad osobą chorą i niesamodzielną. Wskazania i przeciwwskazania do wykonywania czynności opiekuńczych.
3.	Zapewnia higienę i estetyczny wygląd otoczenia osoby chorej niesamodzielnej.	2	Wpływ otoczenia na zdrowia chorego. Barwy w zdrowiu i chorobie.
5.	Pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w użytkowaniu sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego.	2	Sprzęt rehabilitacyjny i ortopedyczny i jego zastosowanie w pielęgnacji osoby chorej i niesamodzielnej. Przepisy prawa umożliwiające podopiecznych korzystanie ze sprzętu ortopedycznego i instytucje zapewniające dostęp do tego sprzętu.
6.	Aktywizują osobę chora i jej czas wolny.	3	Metodyka organizacji czasu wolnego . Arteterapia pomaga i leczy. Jak zmotywować podopiecznego do działania?
7.	Współpracuje z zespołem terapeutycznym i opiekuńczym na rzecz osoby chorej i niesamodzielnej.	2	Zespół terapeutyczno opiekuńczy jego rola i skład. Zadania opiekuna w zespole terapeutycznym
9.	Pomaga w adaptacji osoby chorej i niesamodzielnej do warunków życia w placówkach ochrony zdrowia oraz pomocy społecznej.	2	Choroba i jej wpływ na stan psychofizyczny człowieka. Niepełnosprawność i jej różne oblicza.
10.	Pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w adaptacji do zmian związanych z przewlekłą chorobą lub starością.	2	Choroba przewlekła i jej wpływ na człowieka. Starość i jej oblicze.
	Łączna liczba godzin	14	

Dział 3. Planowanie, organizowanie i wykonywanie czynności opiekuńczych nad osobą chorą i niesamodzielną- zajęcia praktyczne – liczba godzin- 56.

Nr efektu	EFEKT	Liczba godzin	Treści
1.	Przestrzega zasad, określa cele, wskazania i przeciwwskazania do wykonywania czynności opiekuńczych.	3	Analiza problemów i potrzeb podopiecznego. Plan zabiegów pielęgnacyjnych z wskazanymi do analizowanego przypadku z uwzględnieniem wskazań i przeciwwskazań.
2.	Planuje i organizuje czynności opiekuńcze nad osobą chorą i niesamodzielną z uwzględnieniem jej stanu zdrowia.	3	Analiza problemów i potrzeb podopiecznego. Plan opieki nad osobą chora i niesamodzielną.
3.	Zapewnia higienę i estetyczny wygląd	3	Mikroklimat i jego znaczenie dla

Program nauczania opiekun medyczny

	otoczenia osoby chorej niesamodzielnej.		stanu chorego. Jak zapewnić czystość i estetyczny wygląd sal? Sprzątanie sal w których znajduje się podopieczny.
4.	Pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w wykonywaniu czynności życia codziennego.	3	Czynności życia codziennego Ocena możliwości wykonywania podstawowych czynności życia codziennego przez osobę chorą i niesamodzielną. Zakres pomocy opiekuna w czynnościach dnia codziennego.
5.	Pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w użytkowaniu sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego.	6	Zakłady zaopatrujące podopiecznych w sprzęt. Sprzęt ortopedyczny i jego przeznaczenie.
6.	Aktywizują osobę chora i jej czas wolny.	6	Muzykoterapia i jej wpływ na człowieka. Prace plastyczne i ich rola. Przyroda i jej lecznicze działanie. Rękodzieło i jego rodzaje . Barwy w naszym życiu. Biblioterapia i jej wpływ na człowieka. Zastosowanie form teatralnych jako sposób na nudę.
7.	Współpracuje z zespołem terapeutycznym i opiekuńczym na rzecz osoby chorej i niesamodzielnej.	4	Projekt działań jako metoda planowania i opieki nad pacjentem. Projekt działań zespołu terapeutyczno-opiekuńczego w opiece nad wskazanym pacjentem.
8.	Zapewnia bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne osobie chorej i niesamodzielnej podczas wykonywania czynności opiekuńczych.	2	Postawa i cechy opiekuna. Bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne podopiecznego podczas wykonywania czynności opiekuńczych.
9.	Pomaga w adaptacji osoby chorej i niesamodzielnej do warunków życia w placówkach ochrony zdrowia oraz pomocy społecznej.	4	Jak zaakceptować chorobę. Problemy adaptacyjne pacjenta do warunków oddziałów szpitalnych. Problemy adaptacyjne pacjentów do warunków domów pomocy społecznej. Jak pomóc pacjentowi zaakceptować nową sytuację?
10.	Pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w adaptacji do zmian związanych z przewlekłą chorobą lub starością.	10	Problemy pacjentów chorych przewlekle. Plan opieki nad pacjentem przewlekle chorym unieruchomionym w łóżku. Problemy pacjentów na oddziale geriatrycznym. Plan opieki nad pacjentem na oddziale geriatrycznym Jak pomóc pacjentowi zaakceptować się do zmian związanych z rozwojem choroby.
11.	Udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w sytuacjach trudnych.	2	Jak wspierać chorych w sytuacjach trudnych?

Program nauczania opiekun medyczny

12.	Pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w podtrzymywaniu aktywności ruchowej.	4	Aktywność ruchowa pacjenta leżącego w łóżku. Ćwiczenia usprawniające pacjenta leżącego w łóżku. Sprzęt rehabilitacyjny ułatwiający poruszanie się pacjenta. Nauka chodzenia po schodach pacjenta poruszającego się o kulach.
13.	Przekazuje pielęgniarce informacje o zmianach w stanie zdrowia osoby chorej i niesamodzielnej zaobserwowanych przy czynnościach opiekuńczych.	2	Stan pacjenta i zmiany, obserwowane przez opiekuna. Współpraca z pielęgniarką i przekazywanie informacji o zaobserwowanych zmianach.
14.	Przestrzega procedur postępowania ze sprzętem i materiałem podczas wykonywania czynności opiekuńczych nad osobą chorą i niesamodzielną.	2	Rola procedur w pracy opiekuna. Procedury postępowania ze sprzętem i materiałem obowiązujące opiekuna podczas wykonywania czynności opiekuńczych nad osobą chorą i niesamodzielną.
15.	Dezynfekuje oraz myje przybory i sprzęt używane podczas wykonywania zabiegów osoby chorej i niesamodzielnej.	2	Dezynfekcja i mycie przyborów i sprzętu używanego podczas wykonywania zabiegów u osoby chorej i niesamodzielnej. Przechowywanie sprzętu po dezynfekcji, i umyciu.
		56	

OPIEKUN MEDYCZNY

Praktyka zawodowa 160 godzin

Cztery tygodnie

LP.	Tematy zajęć
1.	Zapoznanie ze strukturą organizacyjną placówki, regulaminami, procedurami i przepisami BHP obowiązującymi w placówce:
2.	Metody zbierania i dokumentowania informacji o podopiecznym.
3.	Komunikacja werbalna i niewerbalna z chorym i jego rodziną w obliczu choroby.
4.	Analiza potrzeb biologicznych u podopiecznego i dokumentowanie pracy w orkyszu wywiadu.
5.	Ocena stanu higienicznego podopiecznego z zastosowaniem skal i tabel normatywnych.
6.	Rozpoznanie problemów i potrzeb wskazanego pacjenta. Planowanie opieki nad osobą chorą i niesamodzielna na oddziale.
7.	Technika wykonania zabiegów higienicznych u chorego leżącego.
8.	Potrzeby podopiecznego w zakresie czynności dnia codziennego. Zakres pomocy w czynnościach dnia codziennego u wskazanego podopiecznego.
9.	Pacjent i jego potrzeby psycho- społeczne- plan zaspokajania potrzeb.
10.	Mikroklimat i jego znaczenie dla podopiecznego. Mycie stolika i przyłóżkowego. Porządkowanie i mycie sal chorych.
11.	Potrzeby wydalnicze chorych leżących i problemy z nimi związane. Sprzęt ułatwiający zaspokajanie potrzeb wydalniczych.
12.	Potrzeby podopiecznych z częściowym ograniczeniem możliwości poruszania się i sposoby ich zaspokajania.
13.	Plan opieki nad pacjentem nieprzytomnym.
14.	Problemy podopiecznych i możliwe rozwiązania z zastosowaniem sprzętu ortopedycznego.
15.	Usprawnianie pacjentów po długotrwałej chorobie.
16.	Zasady obowiązujące podczas karmienia pacjentów. Karmienie pacjenta przez przetokę.
17.	Zabiegi przeciwwzapalne – analiza wskazań i przeciwwskazań i technika wykonania.
18.	Pielęgnowanie pacjenta z wysoką gorączką. Wykonanie zleceń i udokumentowanie ich wykonania.
19.	Prawo pacjenta do prywatności , intymności i bezpieczeństwa – analiza Karty praw pacjenta
20	Podsumowanie praktyk, omówienie mocnych i słabych stron słuchacza w trakcie wykonywania praktyk.